

активності, однак володіють значним туристично-рекреаційним, культурно-історичним і природним потенціалом.

Україна прагне стати частиною Європи, тому не можна залишатись осторонь від процесів, які відбуваються. У світі є багато вдалих прикладів міст, які взяли за основу свого розвитку культурний ресурс, перетворивши індустріальні центри в туристичні. Зокрема, відомим є приклад «Ефект Більбао» як феномен сучасного містобудування, коли інвестиції в мистецтво перевершили очікування. Стрімка трансформація периферійного портового міста зі стану промислового занепаду в процвітаючий фінансовий і туристичний центр за рахунок комплексного перетворення територій з акцентом на яскраві і виразні архітектурні форми, функціональність і екологічність транспортної системи, отримала загальну назву.

Особливістю соціально-культурної сфери є те, що основні результати її діяльності виражаються, як правило, у відкладеному соціальному ефекті і проявляються у збільшенні інтелектуального потенціалу, зміні ціннісних орієнтацій і норм поведінки людини, позначаються на модернізації всього суспільства. Реформа Децентралізації розкриває для громад великі перспективи розвитку. Тому необхідно максимально задіяти соціокультурний потенціал громад для розвитку своїх територій.

Література

1. Нищук Є. Культура України – основа ціннісного та економічного фундаменту держави // Децентралізація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/news/4059>

2. Пінковська Г.В. Роль сфери культури у соціально-економічному розвитку регіонів країни / Г.В. Пінковська // Культура народів Причорномор'я. – 2013. – № 254. – С. 7-12.

3. Френкель І. Культурна економіка – розумна стратегія розвитку громад / І.б.а: веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukr.lb.ua/blog/iryna_frenkel/370379_kulturna_ekonomika-rozumna.html

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ

Онисько Е.М., студентка 3 курсу факультету Управління фінансами та бізнесу
Маліновська О. Я., к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту

Львівський Національний університет імені Івана Франка

За сучасних умов поштовху євроінтеграційних процесів України, а також подій, що відбуваються на східних кордонах України, зростає роль транскордонного співробітництва, позаяк відкриваються нові можливості і загрози сталого розвитку прикордонних регіонів. Транскордонні процеси сприяють тому, що в межах суміжних прикордонних регіонів поглиблюється взаємодія в економічній, соціальній, науково-технічній, культурно-освітній, екологічній та інших сферах, а також розробляються та втілюються ідентичні чи спільні механізми підвищення конкурентоспроможності прикордонних регіонів у транскордонному просторі. Саме спільні узгоджені дії суб'єктів транскордонного співробітництва в межах їх повноважень, які перебувають під

юрисдикцією двох і більше договірних сторін, дозволяють виявити, одержати та нарощувати позитивний синергетичний ефект. Прикордонне розташування в умовах інтеграції вже саме по собі потенційно є одним з найбільш потужних і ефективних чинників економічного зростання, який дозволяє отримати відчутний імпульс для розвитку прикордонних регіонів.

На даний час вирішення проблем законодавчого та інституційного забезпечення транскордонного співробітництва має велике значення, особливо з погляду розширення Європейського Союзу до кордонів України. Транскордонне співробітництво наочно відображає проблему чіткого унормування підстав, меж повноважень та способів участі органів влади у такій сфері діяльності у відповідних нормах спеціалізованих нормативно-правових актів та відповідного інституційного забезпечення. Транскордонне співробітництво не є новацією в українському державотворчому процесі, оскільки відбулася лише певна трансформація понять та процесів, що передували саме появі транскордонного співробітництва.

В попередні роки транскордонне співробітництво України з країнами сусідами – Угорщиною, Словаччиною, Польщею та Румунією було в основному справою двосторонніх або багатосторонніх відносин держав Центральної та Східної Європи, а зараз воно вийшло за цей дещо штучно звужений регіональний рівень. Тобто, перетворилося на форму стосунків України як з окремими державами-членами ЄС, так і з Євросоюзом у цілому.

Можна константувати, що за своєю суттю «...за своєю суттю співпрацю сусідніх територій визначають обидва терміни. Перший термін є більш звичним в Україні, він використовувався в умовах, коли кордон був достатньо закритий для широкого обміну. Не було мови також про створення транскордонних об'єднань (єврорегіонів) та реалізації проектів для вирішення спільних проблем суміжних територій ні на міждержавному, ні на міжрегіональному рівнях. Об'єктами досліджень були прикордонні території кожної з суміжних держав зокрема, і не розглядалися спільні проблеми. Проте, на даний час, взаємні відносини прикордонних територій відбуваються в значно більшій кількості сфер і, часто, незалежно від волі та бажань людини та відміченого нею кордону – в атмосфері, по воді тощо ("trans" в перекл. "пере", переносити, переміщати тощо). Тобто категорія "транскордонне" більше відповідає суті того, що відбувається на прикордонних територіях. Крім того, на сучасному етапі за об'єкт дослідження часто береться транскордонний регіон, про що ми вже згадували вище. Таким чином, можна зазначити, що транскордонне співробітництво більш широке поняття.[1]

Отже, разом із поступовим переходом від прикордонного співробітництва до транскордонного змінювалися і розширилися сфери співпраці – від спрощеної прикордонної торгівлі до багатовекторного співробітництва, яке сприяє налагодженню добросусідських відносин між територіальними громадами та всебічному розвитку прикордонних регіонів суміжних країн. Узагальнюючи досвід розвитку транскордонного співробітництва на європейському континенті, П. Беленький та Н. Мікула виділяють чотири рівні реалізації транскордонної співпраці:

Міжнародний рівень, на якому реалізується політика загальноєвропейських інтересів, здійснюється координація національних регіональних політик для збалансованого розвитку європейського простору;

Державний рівень, на якому виробляється національна політика у сфері транскордонного співробітництва та узгоджуються національні інтереси із загальноєвропейськими, а також здійснюється гармонізація національних та регіональних цілей;

Регіональний рівень, на якому реалізується регіональна політика розвитку транскордонного співробітництва з урахуванням інтересів держави та регіональних зацікавлень, здійснюється відповідна координація із регіонами сусідніх країн;

Місцевий рівень, на якому здійснюється координація планів розвитку, що запропоновані місцевою владою (з урахуванням регіональних і національних інтересів), відбувається конкретна співпраця між суб'єктами прикордонних територій.[1]

Слід відмітити, що в Україні транскордонне співробітництво найчастіше здійснюється на регіональному рівні та розглядається в якості співробітництва прикордонних регіонів суміжних держав. Також за участю регіонів створюються вищі інституційні структури транскордонного співробітництва, в тому числі єврорегіони. Державний рівень транскордонного співробітництва на сьогодні здебільшого є декларативним та узгоджувальним і не призводить до поживлення співпраці на місцях.

Сьогодні транскордонне та міжтериторіальне співробітництво стикається з певними проблемами, які сповільнюють ці процеси. Серед них можна виділити законодавчу складову, якій притаманна неповна взаємоузгодженість норм та пріоритетів, а також практика несумлінного виконання діючих законів і державних програм, неоднакове тлумачення окремих нормативних положень як міністерствами та відомствами, так і місцевими органами державної влади і розпорошення регуляторних функцій, пов'язаних із розвитком сфери транскордонного співробітництва, між різними органами державної влади.

В Україні, незважаючи на деякі позитивні зрушення, все ж таки досить слабка інституційна інфраструктура для розвитку транскордонного та міжрегіонального співробітництва, що пояснюється відсутністю реальної зацікавленої і цілеспрямованої державної політики в цьому важливому напрямі, а також неспроможністю прикордонних регіонів самотужки забезпечити формування відповідних інституцій, насамперед за браком матеріально-фінансових ресурсів.

Сучасний стан транскордонного та міжтериторіального співробітництва в Україні ще не набув широкомасштабного впровадження. Як свідчить європейський досвід, становлення та розвиток транскордонних відносин є одним з перспективних шляхів вирішення місцевих та регіональних проблем, які притаманні суміжним територіям. За умови ефективного розвитку прикордонних та прилеглих до них територій, дає можливість для залучення та впровадження на даних територіях передового європейського досвіду в

законодавчій, управлінській, фінансовій, економічній, соціальній, культурній сферах, збалансування диспропорцій між суміжними територіями у всіх зазначених вище сферах, а також виступає об'єднуючим чинником євроінтеграційних прагнень України.

Література

1. Мікула Н.А. Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво: Монографія. – Львів: ІРД НАН України, 2004. – 395 с.

2. Мітряєва С.І. Транскордонне співробітництво Україна-ЄС: стан, проблеми та перспективи. // С.І. Мітряєва, А.М. Крижевський. Регіональний філіал НІСД у м. Ужгороді. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/monitor/juli2009/34.htm>.

3. Інформаційне забезпечення транскордонного співробітництва України: теоретичні аспекти: кол.моногр. / А. М. Митко, Б. М. Юськів, Н. П. Карпчук [та ін.]; наук. ред. Є. Б. Тихомирова, за заг. ред. А. М. Митко. – Луцьк: Вежа-Друк, 2013. – 268 с.

4. Проблеми розвитку транскордонного співробітництва України в умовах розширеного ЄС: Монографія / За ред. д.е.н., проф. Н. Мікули, к.е.н., доц. В. Борщевського, к.е.н. Т. Васильціва. – Львів: Ліга Прес, 2009. – 436 с.

5. Буковецький М. Прикордонне співробітництво між країнами Центральної Європи // Будівництво нової Європи: прикордонне співробітництво у Центральній Європі / За ред. д-ра В. Гудака - Ужгород: Закарпаття, 2006. - С. 105-111.

СУЧАСНА СВІТОВА НАУКОВА ФІНАНСОВА ДУМКА

Оржеховська О.І., студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

Горіховський М.В., к.е.н., старший викладач Кам'янець-Подільського коледжу Економіки, права та інформаційних технологій

Кам'янець-Подільський податковий інститут

Актуальність дослідження. У зв'язку зі світовою фінансовою кризою тема фінансового ринку особливо актуальна в нашій країні після обвалу ринку державних цінних паперів і гарячкового коливання корпоративного ринку. Справа в тому, що фінансовий ринок є своєрідним генератором безлічі показників, за якими можна зробити оцінку стану економіки в цілому.

Основним джерелом інвестицій компаній як і раніше залишаються власні кошти, або позики і первинні розміщення акцій на зарубіжних фінансових ринках. Внутрішній фінансовий ринок відчуває нестачу ліквідності за якісними активами, а значні обсяги угод з українськими активами здійснюються на закордонних торговельних майданчиках, куди йде основна частка акцій, що перебувають у вільному обігу. Довгострокові інвестиційні ресурси недавно створених обов'язкових накопичувальних систем розміщуються на фінансовому ринку неефективно.

Причини ситуації, що складається багатогранні. Певну роль зіграло відставання в розвитку української інфраструктури фінансового ринку. Для інвесторів-нерезидентів український ринок акцій в основному залишається офшорним ринком, що використовують нестандартну облікову систему, яка несе в собі елементи неринкового ризику, пов'язаного з обліком прав власності